

SOTE kaatui

On menneen hallituskauden päätös ja suurin uutinen Suomessa 8.3.2019. Päivä ja asia saattaa olla jollekin suuri pettymys, toiselle ilo ja voitto, ja toisille tuottaa tyhjyyttä. Tehty erittäin suuri työmäärä valuikin hukkaan ja tulosta ei tullut.

Uutinen aiheutti reagointia heti monella taholla. On mielenkiintoista millainen tunteiden palo ja asioiden ja otsikoiden kirjo tähän asiaan on liittynyt. SOTE-asiantuntijana Suomen Lääkäriliitto esitti heti kannan SOTE uudistuksen jatkamisen välttämättömyydestä viipymättä ilman lain valmistumisen odottelua.

Menneellä hallituskaudella on SOTE-uudistustyön vauhdittamana saatu aikaan paljon muutoksia ja uudistuksia alueellisissa SOTE-rakenteissa. Uudistusliikkeestä ei siis jää tyhjää käteen. Esimerkkinä tästä ovat mm. Pirkanmaan alueen SOTE työ, jossa yhdistettiin Tampereen kaupunginsairaala Hatanpää Yliopistollisen sairaalan organisaatioon, SOITEn syntyminen Keski-Pohjanmaalla, ESSOTEn ja Carean yhdistyminen HUSiin jne. Näissä projekteissa on keskitetty ja yhdistetty toimintoja suuremmaksi alueelliseksi yksiköksi. Ne ovat vaatineet paljon hartioita ja ylimääräisiä työtunteja ja rahaakin, mutta toivottavasti ei useita työuupuneita. Uudistuksen siivittämänä tapahtui myös muuttoliikettä pienistä julkisista sairaaloista suurempiin yksiköihin tai yksityiseen liiketoimintaan vähentäen osaamista ja toimintoja alueella, mikä ei ole varsinaisesti hyvä asia. Hoito lähellä potilasta on kuitenkin yksi tavoite, arvo ja lähtökohta. Sana mahdollisimman on toki hyvä lisätä lauseeseen, koska Suomenkaan kokoisessa maassa se ei voi olla ihan liki kaikkia asukkaita.

Lääkäriliitto esittää, että uudistusta on jatkettava peruspalveluja edelleen parantamalla ja resurssointi siihen varmistamalla. Hoito- ja palveluketjujen sujuvuus on asian tärkeä ydin. Voidaan kai toivoa myös niiden tehokkuutta ja kustannustehokkuutta ja -vaikuttavuutta. Tämä ajatus oli varmasti myös istutettu suunniteltuun SOTE uudistukseen. Toteuttamistavasta on ollut suuria eriäviä mielipiteitä. Eriävät mielipiteet, jotka nyt nousevat esiin, liittyvät järjestämisalueiden määrään ja kokoon. Aika lailla kaikki ovat sitä mieltä, että kunnallinen järjestämisvastuu on aikansa elänyt malli. Tarvitaan suurempia yksiköitä. Ollaan nyt tältä osin taas alkukuopissa, vaikka aikaan saatu konkreettinen työ alueellisissa rakenteissa ei häviäkään mihinkään ja sinänsä kaikkien mielestä erinomainen mutta paljon parjattu ajatus asiakkaan valinnan vapaudesta saatetaan tässä kokonaan haudata.

Elämme mielenkiintoisia aikoja. Hallitus on eronnut ja vaalityö täydessä vauhdissa. SOTE-kentällä on varmasti jännitystä siitä, miten uusi eduskunta ja hallitus SOTE asiaa alkaa hoitaa. Myös kansalaisten on syytä olla hereillä asian suhteen. Paitsi ympäristö ja ilmasto asiat ja siihen liittyen elinkeino-, liikenne- ja energiapolitiikka nyt myös SOTE asiat ovat suuri agenda tässä vaalityössä työllisyys ja talousvaikutuksia huomioimatta.

Arja Uusitalo, Erikoislääkäri, Kokoomuksen kunnanvaltuutettu, Vihti